

z dnia 15 marca 2019 r.

w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Starcza na lata 2019-2021

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018r., poz. 994 z późn. zm.) oraz na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018r., poz. 998 z późn. zm.)

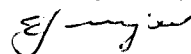
Rada Gminy Starcza
uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Starcza na lata 2019-2021 w brzmieniu załącznika Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Starcza oraz Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starczy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2019 roku.

Przewodnicząca Rady Gminy

mgr Ewa Jędrzejewska

Załącznik do uchwały Nr 35.V.2019
Rady Gminy Starcza
z dnia 15 marca 2019 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Starcza na lata 2019- 2021

I Wstęp

Niniejszy Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Starcza.

Rodzina, to podstawowa komórka społeczna i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego postępowanie. Prawidłowo funkcjonująca rodzina, z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swoich członków, w szczególności dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Problemy występujące w rodzinie często są złożone. Główne problemy dezorganizujące życie rodzin to: uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna. W przypadku jakichkolwiek dysfunkcyjności rodziny dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa.

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do prawidłowego wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

Działania z zakresu pomocy rodzinie są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starczy. W ramach wspierania funkcji opiekuńczych rodziny dziecka w strukturach GOPS działają:

- Asystent rodziny, którego praca polega na aktywnym wspieraniu rodziny, reagowaniu na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, które otrzymuje z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, policji, pielęgniarki środowiskowej. Głównym celem asystenta rodziny jest osiągnięcie podstawowego poziomu stabilności życiowej w rodzinie;

- Zespół interdyscyplinarny, który zajmuje się problemem przemocy w rodzinie na terenie gminy. Wśród swoich członków skupia przedstawicieli instytucji działających na rzecz przeciwdziałania temu zjawisku.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Z 2018r., poz. 998 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018r., poz. 1508 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016r., poz. 1860 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015, poz. 1390 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2018r., poz. 2134 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 2220 z późn. zm.)
- ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018r., poz. 554 z późn. zm.)

II Diagnoza

Powierzchnia Gminy Starcza wynosi 2010 ha. Gminę zamieszkuje 2825 osób wg stanu na dzień 30.06.2018 r.

Tabela 1:

Liczba ludności w Gminie Starcza wg kategorii wieku na dzień 30.06.2018 r.

Ludność wg kategorii wiekowej				
W wieku:	0-17 lat	18- 60 lat	Powyżej 60 lat	Ogółem
Kobiety	262	820	361	1443
Mężczyźni	267	860	255	1382
Łącznie:				2825

Pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starczy znajduje się 23 rodziny (53 osoby).

Tabela 2:

Struktura rodzin z dziećmi objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Rodziny:	Liczba rodzin:
Z dziećmi do 18 r. ż.	11 rodzin
Wielodzietne	3 rodziny
Niepełne	3 rodziny

Tabela 3:

Struktura rodzin objętych pomocą Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Starczy z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie:

	Liczba dzieci w rodzinie						
	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci	7 i więcej
Liczba rodzin	5 rodzin	3 rodziny	3 rodziny	0 rodzin	0 rodzin	0 rodzin	0 rodzin

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej;
- 2) instytucjonalnej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodzina zastępcza:
  - a) spokrewniona,
  - b) niezawodowa,
  - c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- 2) rodzinny dom dziecka.

Instytucjonalna pieczę zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo- wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo- terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

Placówka opiekuńczo- wychowawcza jest prowadzona jako placówka opiekuńczo- wychowawcza typu:

- 1) socjalizacyjnego;
- 2) interwencyjnego;
- 3) specjalistyczno- terapeutycznego;
- 4) rodzinnego.

W Gminie Starcza jedno dziecko umieszczone jest w rodzinie zastępczej spokrewnionej.

III Analiza SWOT (mocne strony, słabe strony, szanse, zagrożenia)

Aby określić właściwe cele oraz zaprojektować skuteczne działania na rzecz dziecka i rodziny należy posłużyć się analizą SWOT, czyli należy przeanalizować obecny potencjał gminy (mocne i słabe strony) oraz wskazać warunki i procesy zewnętrzne, które wpłynąć będą lub wpływają na funkcjonowanie gminy w analizowanym obszarze (szanse i zagrożenia).

Mocne strony	Słabe strony
<p>Realizacja celów zawartych w dokumentach:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Starcza na lata 2014-2020 - Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii - Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2020 - Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - Funkcjonowanie Gminnej Komisji ds. Rozwiązania Problemów Alkoholowych w Starczy - Funkcjonowanie na terenie powiatu Punktu Interwencji Kryzysowej - Bezpłatne porady prawne dla mieszkańców gminy Starcza - Współpraca z GOPS w przekazywaniu żywności z Banku Żywności - Działalność Placówki Wsparcia- Dziennego-organizacja czasu wolnego dzieciom, pomoc w odrabianiu lekcji, zapewnienie opieki, współpraca z rodzicami i opiekunami - Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz rodziny tj. placówkami oświatowymi, przychodniami zdrowia, PCPR, KPP, Sądem Rejonowym, kuratorami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, PUP - Wystarczająca ilość placówek oświatowych na terenie gminy - Objęcie pomocą w postaci dofinansowania dożywiania dzieci w szkołach i przedszkolach - Rozwinięta baza rekreacyjno- sportowa - Funkcjonowanie Gminnej Karty Dużej Rodziny - Funkcjonowanie świetlic wiejskich - Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców - Wspieranie rodzin i osób samotnych poprzez przyznawanie zasiłków celowych na zakup opału i udzielenie pomocy w realizacji tego zadania 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak chęci do podjęcia i utrzymania pracy zarobkowej - Brak mieszkań socjalnych - Brak współpracy rodzin w zakresie zmiany stylu życia - Roszczeniowość i niezaradność rodzin korzystających z pomocy społecznej - Brak rodzin wspierających - Występowanie zjawiska eurosieroctwa - Uzależnienia od alkoholu, nikotyny i substancji odurzających - Długi czas oczekiwania na leczenie odwykowe
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa sytuacji rodzin wielodzietnych - - Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników instytucji wspierających rodzinę -Wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę -Zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych -Edukacja rodzin poprzez treningi umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> ·Wzrost kosztów utrzymania rodziny · Wzrost zjawisk społecznie nieakceptowanych, również wśród dzieci i młodzieży tj. przemoc, alkoholizm, narkomania, uzależnienie od internetu itp. · Zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców · Rozluźnienie więzi rodzinnych · Dysproporcja pomiędzy otrzymywanymi

rodzicielskich, zarządzania budżetem domowym, dostęp do poradnictwa specjalistycznego
 -Mobilizowanie młodzieży i dorosłych do podnoszenia swoich kwalifikacji poprzez kursy, szkolenia, udział w projektach aktywizujących zawodowo

świadczeniami finansowymi przez rodziny wielodzietne z niepracującymi rodzicami, a dochodami rodzin z 1-2 dziećmi i pracującymi rodzicami

- Przyzwyczajenie się rodzin do korzystania z pomocy społecznej
- System prawny (zbyt niskie kryteria dochodowe uprawniające do otrzymywania świadczeń socjalnych i świadczeń rodzinnych, niekorzystna sytuacja dla samotnych pracujących rodziców z 1-2 dziećmi)
- Niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
- Wzrost liczby zadań zleconych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych
- Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę
- Wzrost demoralizacji dzieci i młodzieży
- Łatwy dostęp dzieci i młodzieży do różnego rodzaju używek
- Promowanie w mass mediach konsumpcyjnego stylu życia

Rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi stanowią znaczącą część podopiecznych pomocy społecznej, w rodzinach tych występują dysfunkcje takie jak:

- uzależnienia,
- przemoc domowa,
- bezradność w sprawach socjalno- bytowych,
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych ,
- problemy w pełnieniu ról społecznych.

Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. W związku z powyższym istotną rolę odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym i rzeczowym. Pracownicy socjalni to pierwsze osoby, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku- przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów.

IV Zasoby

Nazwa placówki		Rodzaj działalności
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Praca socjalna, praca asystenta rodziny, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno- zawodowa, przyznawanie i wypłacanie stypendiów socjalnych, zasiłków losowych, wyprawka szkolna
2.	Urząd Gminy	Dowóz dzieci niepełnosprawnych, wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych dla osób nieubezpieczonych mających niskie dochody
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów	Przeciwdziałanie problemom dotyczącym

	Alkoholowych	nadużywania alkoholu, wsparcie terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin poprzez działalność Punktu Konsultacyjnego
4.	Zespół Interdyscyplinarny	Wspieranie i pomoc rodzinom w przewycięzaniu problemu przemocy, współpraca GKRPA
5.	Placówki służby zdrowia	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej
6.	Placówki Oświatowe: przedszkole, szkoła podstawowa,	Działalność edukacyjno- wychowawcza, wsparcie psychologiczno- pedagogiczne dla rodziców i dzieci
7.	Sąd i kuratorzy sądowi	Pomoc rodzinom w odzyskiwaniu prawidłowych relacji społecznych
8.	Komenda Powiatowa Policji	Działania zapobiegające przemocy w rodzinie i prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem

V Adresaci

Adresatami programu są:

- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych,
- dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki.

VI Zadania i cele

Cel główny: Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo- wychowawczych.

Cel szczegółowy 1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.	
Zadania	Wskaźnik realizacji działań
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	- liczba i formy udzielonej pomocy
Objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci	- liczba dzieci korzystających z dożywiania - liczba rodzin korzystających z pomocy Banku Żywności
Zapewnienie osobom doznającym przemocy w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej	-liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w placówkach
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej	-liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach -wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach
Cel szczegółowy 2. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących problemów	
Zadania	Wskaźnik realizacji działań
Współpraca z kuratorami sądowymi, policją szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	-liczba rodzin objętych działaniami -liczba i rodzaj działań
Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespołem Interdyscyplinarnym	-liczba rodzin objętych działaniami -liczba i rodzaj działań
Wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz	-liczba i rodzaj działań

innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw charytatywnych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia	
Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach pomocy	-liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy
Działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin	-liczba i formy przekazów informujących o miejscach pomocy
Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców	- liczba rodzin objętych monitorowaniem

VII Finansowanie

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Starczy na lata 2019- 2021 odbywać się będzie w ramach środków budżetowych Gminy Starcza oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł.

VIII Przewidywane efekty realizacji Programu

Zakładanym efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka. Działania są ukierunkowane na konsolidację współpracy różnych grup społecznych, organizacji pozarządowych, instytucji celem odbudowywania właściwych relacji rodzinnych w tym: pozostawienia dzieci w miejscu zamieszkania, reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

IX Koordynowanie i realizacja Programu

Program będzie realizowany i koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starczy.

X Monitorowanie

Monitorowanie i ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie przez Wójta Gminy Starcza za pośrednictwem Kierownika GOPS w Starczy w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Gminy Starcza sprawozdania z realizacji Programu.